

NOVINE

Pobožen, družbeni, pismeni list za vogrske Slovence.

PRIHAJA VSAKO NEDELO.

Čena Novin na leto je vsakomur na njegov naslov 8 K.
Skupaj s deset voo 6 K.

Naročniki k Novinam brezplačno dobijo vsaki mesec
„Marijin List“ i na konci leta „Kalendar Sreca Jezušovoga.“

Čena enoga drobca je dozna 10 filerov.

VREDNIK:

KLEKL JOŽEF

pleb. v Dolencih, NAGYDOLÁNY, Vasmegeye.

K temi se mora pošilati narečnine i vsi doplati, ne
pa v tiskarno ali v Crenšovce.

Lastnik i izdajatelj Novin i Marijinoga
Lista je Klekl Jožef vp. pleb. v Crenšovcih, Cserföld, Zalamegye.

Nedela XXIII. po Risalih.

*I ovo ženska vu krvavom otoki
bodoča dvanajset let, pristopila je
od zajaj i doteknola se je krajine
gvanta njegovoga. Mat. IX.*

Jezuš je šo vu hišo Jairosovo, da bi njemi hčer od mrtvih obüdo. Po poti se ga je doteknola ženska, ar je pravila vu sebi: Či se samo doteknem gvanta njegovoga, zdrava bodem. Vü-paj se hči, vera tvoja je tebe zdravo včinila. Vu toj čüdi vidimo nevoło grehšnika. Grehšnik je na duši betežen. Dvanajset let je betežna bila. Kak du-go se mi že mantramo vu naših grehah. Ženska je odzajaj pristopila. Od zajaj — nazaj k prvomi življenji. To je pokora. Pokora nas nazaj pripela. Pokora stoji vu veri. Vera je tebe zdravo včinila, je pravo Jezuš. Pokora stoji vn poniznosti. Poniznost vavljuje grehe. Sv. Bernard piše: Deveta stopinja poniznosti je vavljevati grehe onomi, komi je potrebno. Sv. Jakob nas opominja: Vavljujte grehe eden ovomi i molte eden za ovoga, da se zveličate. Pokora stoji vu deli zadosta činenja. Pri sv. Mataji se čte: Činite vreden sad pokore. V drugom mesti: Vsako drevo, štero ne prinese sada, se vövseče i se na ogenj vrže. Sv. Gregor piše: Naj se vsaki skrbi, da si tem vekši dobiček spravi po pokori, kem vekši kvar si je spravo s svojimi grehami.

Po pokori se Bog k nam nazaj obrne. Kak se vu evangelijomi čte, da se Jezuš obrno i pravo ženski: Vü-paj se, hči. Po pokori se vu nas vleje milošča božja Bog, liki sunce, koma pogledne, vse žive, cvete i sad prinese. Grehšnik se samo po pokori zveliča. Nazaj hode, pravi prerok Izajaš, i se zveličate.

Bojna.

15. okt. Na zahodnom bojišči francozi i angluši napadajo. — Američki

predsednik je odgovor dao Nemcom. Za dužnost spozna, da američka vlada nikše pogodbe ne sprejme, štere ne zagvüšajo, garancije ne dajo, da de njihova vojaška moč na bojišči vekša, ka nemcov. Te čas se vu pogajanje ne podajo, dokeč nemške vojne sile proti pravdi delajo. Vu tistoj vöri, kda se Nemčija obrne k američkoj vladi s mirovnov ponüdbov, nemški podmorski čuni ladje vtaplajo na morji, ne samo ladje nego i čune, na šterih si moštvo i potniki žitek ščejo rešiti. Nemške čete zdaj, kda so na francuškem prisiljene nazaj iti, vse na nikoj spravijo. Iz varašov i občin, či so se celo ne fundale, vse odnesejo, ka njim v roke pride, ešče i prebivalštvo s seboj vlečejo. Združene zdržave se te čas pogajati ne morejo, dokeč nečlovečanstvo, ropanje i zapravljanje duže trpi. Na dale pravi Wilson, da se s nemskim ljudstvom šče pogajati. I Törkom je odgovor dao Wilson. Žele, da se popunoma podajo.

16. okt. Törki so se zmirili. Prek püstijo Palestino (Sv. Zemljo), Sirijo, pitanje Kanštantinapolsko zavüpajo na mirovni kongres. Törki več ne stojijo v boji s ententov. — Austrija se obrne na zvezo štirih narodov: Nemcov, Čehov, Slovincov i Ukrajincov. Čehi želejo vogrske slovaške žüpanije, Slovenci (jugoslovani) pa združitev vse zemlje i krajine, kde slovinci prebivajo. Horvati vöskričajo slobodno i samostojno Hrvatsko. Vogrski ministerski predsednik Wekerle je govorio. Izjavo je, da je Vogrska država nazaj dobila svojo popuno samostojnost i samo peršona krala nas veže k novoj Austriji. Za njim je govorio grof Karolyi. Nemško prijateljstvo je na nikoj prineslo državo, je pravo. Mi smo prijatelje ententa. — Po spravišči je eden mladi človek šteo streliti na Tizzo. Te čas ne de mira, je pravo, dokeč je Tizza živ.

17. okt. Srbi so prišli do Morave. Že so samo 120 kilometrov daleč od Donave. Tizza je govorio na deželnom spravišči. Spozna, da smo bojno zgübili, či ne včasi tak, da bi nas zbili, nego tak, da zdajšni vojni položaj nas ne potrdi vu tom vüpanji, da bi bojno zadobili.

18. okt. Pomiloščeoi so oni 348 mornarje, ki so se 21. febr. 1918. gori postavili i moč flote vu nevaršino spravili. Stiri so že strelili. Protí 31 pa dalje se pelja pravda. — Rumuni so na državnom spravišči prečteli deklaracijo, da usodo vogrskih rumunov sami ščejo odrediti. Wekerle je odgovoro, da na mirovnem pogajanje vogrsko državo samo eden poslanik bode zaštopo. Slovaški poslanec Juriga je zmes pravo: Mi tüdi ščemo tam biti i tüdi tam bõdemo. Potem je govorio grof Apponyi. Več pravic moremo dati drugim narodom na Vogrskom, nego vu to ne privolimo, da bi se Vogrsko raztrgalo, dokeč eden vogrin (magyar ember) žive i sope.

Dom i svet. — Glási.

Z Rusije domo. Po triletnom robstvu se domo vrneta iz Rusije i svoje domače srčno pozdravljata Zöks Janoš, 18. dbc. z Kovačavec i Kumin Franc, p. 83. pp. z Markišavec. — Kelemen Sandor iz Lemerja je ešče tam ostao.

Sobočka slavnost. Dnestjeden je obslüzavalo »Slovenske krajine vogrščino šireče društvo« 25 letnico v Soboti. Vučitelje so tüdi ob toj priliki meli svoje navadno letno zborovanje ali spravišče. Okrajni glavar Sobočke krajine Horváth Pavel je veliko slovesnost napravo te den v Soboti. Sobota ščiščena i zastavami opletena je čakala scele Slovenske Krajine Slovence, naj pred velikim žüpanom Železne žüpanije i pred zastopnikom vogrske vlade,

državniv tajnikom notranjih zadev, Némethy ekselencov i drugov plemenitov gospodov izjavi svojo vdanost do vogrške domovine. Cele slovenske krajine župani (nihtarje) i notarinije iz železne i Jalavske županije so dobili zapoved, naj se slavnosti vdeležijo i ljudstvo navdušijo ka v velikom številu priroma v Soboto. I to so tudi vestno včinoli. Sobota je že dolgo ne teliko ljudi v svojem krili ridila. Zborovanje se je vršilo polgarskoj šoli. Slovenski je tolmačo vogrski povedani izjav Slepec Ivan, sobočki esp. pleb. Slovenski je gučao tudi dr Sömen Ludovik fiškališ. Podpisüvanja nikšega ne bilo, samo nagovor do ljudstva, naj stalen ostane do vogrskih mej i je ne da pretrgati. Gornji ljudje so svoje tožbe povedali proti vogrskim pravdam a potolaženi so bi li, ka de nači pá vse.

Židovje na Češkom Židovje majo dober nos. Zdaj kda se razvija samostojno Češko, na jezero pošilajo prošnje, da se dozdašnji njihov priimek spremeni v češki priimek. Klein šče biti Maly, Goldman — Zlatnik, Stein — Kamensky, Ascher — Pepelaž, Iciteles — Jetel, Kohn — Hon.

Gospodarstvo. Proti svinjskoj kügi je najdeno vrastvo. Dobi se, kak nam naše poljedelsko ministerstvo naznanja na te naslov: Philaxia sérumtermelő r.-t. Budapest. — Malo je zdaj živinozdravnikov, küga je pa široko pot najšla do naše stvare. Najuspešnej se tak branimo proti njej, če vcepiti damo svojo stvar, kaj sami lahko včimimo brez živimozdravnika (kursmita.) Küpiti si moremo samo cev za cepljenje ino vrastvo, zvano sérum. Več gospodarov če vküpstopi, njim ščista po ceni pride oboje. Dobi se oboje v Budapešti na naslov »Hangya« — ali pa »Laboratorium védőanyagok oltására R.-t.«

Poskrbite se za večne meše. Zive i pokojne svoje po ednom ali pa celo družimo vküp dajte spisati v »Misijsko mešno družbo«. Plača se 10 k 20 fil. brez poštnine. Vsaki den se slüži v cerkvi Srca Jezušovoga v Ljubljani pri misijonarah za vse žive in mrtve kotrige edna sv. meša, vsaki prvi den v meseci za pokojne edna, šteri so v preminočem meseci vmrli ali bili kak mrtvi spisani v družbo, na Trehkralovo za vse žive i na dušni den za vse pokojne kotrige edna sv. meša. Dohodki, šteri od sv. meš gorostanejo, se obrnejo na razširjanje Jezušovoga kraljestva na zemlji na misijone. Želete z Bogom sodelovati za zveličanje düš? Spisite sebe i svoje v to družbo. Peneze pošilajte i imena

zraven v Ljubljano, Tabor trg 12, Misijska mešna zveza, — ali v Crensovec, vpokojenomi plebanoši Klekl Jožefi. Vsaka kotriga dobi listek za potrdilo od družbe. — Jezuš naj v düšah žive!

Cena kukurce. Vu Novinah 10. marca t. l. smo popisali maksimal ceno silja, hajdine, graha i t. d. Kukurca je tam 60 k. Poleg novih odredb cena 30 k. više skoči.

Odlikovanje po smrti. Z velikov srebrenov svetinjov je odlikovan Horvat Sabo Martin 20. dbc. z Gornje Bistrice. Vrli mladenec je prle junaško smrt pretrpo, kak odlikovan bio. Zdaj so dobili do rok njegovi stariši svetinjo.

Bratva na Dolinskom. Bratva v Lendavski gorah je bogatejša. Vno poprek devet stopinj menje ma od lansko

Po novoj odredbi vlade živino samo on slobodno küpi, ki ma dovoljenje. Od sega mao želejo dovoljenje s fotografijov.

Slobodno je rekomandirane (ajánlott) pisma poslati vojakom na fronto. Samo takša zapreta pisma se vzemejo, štera kakšo važno pisanje — dokumente v sebi majo. Poština se plača.

Cena vina je spadnola.

Tat. Vu Prosečkoj vesi je pri Hajdinjak Ani Rus vkradno 750 k, 7 parov moškoga beloga obleča, 9 lakti platna, 1 moške bakanče i 1 kršćak. Rus je prvle tam na deli bio, lahko je njemi bilo poiskati ključce i omar gorodpreti.

Vu železnoj županiji so štiri občine ne štele dati na nje navrženo množico silja. Rekvizicija je bila odredjena. — Minister je na železno županijo 20 vagonov graha i leče navrgo. Minister je dopüsto, da se vu to lahko zračuna hajdina i proso.

Odlikovanje. Srebreno svetinjo je dobo Koštric Stefan p. 48. pp. z D. Bistrice. Prvo mesečnino 7 k 50 f. je iz zahvalnosti poslao na samostan Sv. Drüžine.

Na misijone so darüvali v koronah: z Hotize: Horvat Manka 2, Kustec Verona 1, tretjerednice 3, — z Nedelice: Pál Bara 10, N. 1, — beltinski farniki 350, — z Crensovec: Kozlar Marija 5, Gabor Kata 5, — törjanski tretjeredniki 20, — Nemec Geta z Trnja 100 koron, z toga zneska 50 k na odküp i krst poganskoga deteta z krstnim imenom: Agata. Na romarsko cerkev Marijine sedmere žalosti so črensovski tretjeredniki darüvali 50 k. — Ti dari se moro poslati na naslov: vlč.

g. Vinko Krivec, misijonar, Ljubljana, Tabor trg 12. Kranjsko.

Vdobljeno je od vojaka Fr. Žampar 8 k, j. Magdič 5 k. M. Ferenčak 5 k, j. Törnar 5 k, M. Sobočan 5 k, Ivan Šernek 5 k.

Cena Kostanjov, vekš.h, z šterih do 100 ide vu edno kilo, 3 kor. Menši 1 k 80 fil. Oreji 5-40 k. Seno, otava, grahrnica, 1 meterski cent 45 k, sprotolešnja slama (ječmena, ovsena, prosenica) 28 k.

V imeni Bl. D. Marije prosim bogatce, naj pošlejo nej meni al. komi drugomi na hasek, nego jedino njenomi Listi šteri se zdaj štampa, malo vekšo podporo. Več jezer koron je stroškov. Vsi dohodki na Novine ido. Marija 1. tiste prosi štere je blagoslovila z zemelskimi dari. Ne odvržite njene prošnje dragi bogatini! Crensovci, Cserföld, Zalám. Klekl Jožef vp. pl.

Deca v bojni

Spisao: Gorski.

Prisao sam v Gradec. Poldne zvonijo. Tak se san, vu váراسi poldne k meglam zvonijo ár malo lüdi klobük doli vzelo. Ali zaglédnem ednoga máloga šolára, ki gda je zvon vdaro, taki doli djao na edno klop svoje knige i málo šolarsko táblicov i začne moliti. Postano sam i ga glédam. Gda dečak zmolo naprej vzeme 2 pišklive jaboke i začne jesti. Máli, ga pitam, to je tvoj obed? To samo, je odgovoro. Ali tam domá poleg Gorice tam sam vsega zadosta meo.

Si ti z Gorice? Ja! Vej si pa te ti slovenec jemi právim po slovenikom. Veselo na mene pogled na i právi: slovenec sam. Ali zdaj sam v Grádcu, ár smo begunci. So oca tvoj v bojni ga pitam? Ne. Oča so tudi eti. Vej pa te oča dönok kaj slüžijo, kda si ne lačen. Dosta. trno dosta penez zaslüžijo zdaj oča. Pa dönok sam vsigdar lačen. Teli ko penez prineseje vsaki den, kak v domá v Gorici na eden mesec.

Ka pa ti oča delajo, ka tak dobro slüžijo ga pitam. Ka? na cintori grobe kopejo za deco.... je bio odgovor. Sam si mislo keliko siromaške dece more mrejt za volo stradanja, či te grobar tak dobro slüži...

(Dale.)